

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

An in confectione Eucharistiae sacrificij inueniatur. Punct. 1

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

TRACTATUS XXII.

E T

DISPUTATIO VNICA,
DE EUCHARISTIAE
SACRIFICIO.

PUNCTVM I.

An in consecratione Eucharistiae vera ratio sacrificij inueniatur.

1. Quid sit sacrificium.
2. Qualiter sacrificium ab adoratione, & oblatione distinguatur.
3. Proponitur, dubitandi ratio, qualiter in consecratione Eucharistiae vera ratio sacrificij sita sit.
4. Consecratio Eucharistiae Missa dicitur.
5. Vera ratio sacrificij in consecratione Eucharistiae sita est.
6. Res oblata est Christus sub speciebus panis & vini.
7. Fit satis rationi dubitandi n. 3. adducta.

PRÆMITTENDVM est ex communi Doctorum sententia, teste Henrici, lib. 9. cap. 7. Azor. 1. 1. lib. 10. cap. 17. quæst. 2. Valq. disp. 220. & ex his quæ diximus tr. 8. disp. 2. *pun. unico.* sacrificium proprie sumptum oblationem esse, qua non solum interius, sed exterius recognoscitur Deus ut supremus omnium Dominus, vitæque, & mortis author. Dicitur oblatio, quia quodlibet sacrificium est oblatio, ut pro quo aliquid Deo offertur, non tamen quælibet oblatio est sacrificium, siquidem primitiæ, & decimæ offerebantur, non tamen earum oblatio sacrificium erat, ideòque in *Psal. 79. & ad Hebr. 5.* sacrificium, & oblatio ut distincta enumeratur. Inquit enim David: Sacrificium, & oblationem noluit, & Paulus: Ut offerat dona, & sacrificia pro peccatis. Deinde sacrificio non solum interius, sed exterius debet supremum Dei dominium recognosci. Quia sacrificium est præcipuus Dei cultus externus, eoque populus testatur vnus esse fidei. Hinc colligunt communiter Doctores nullius rei oblationem rationem sacrificij habere posse, nisi ad hunc finem à suprema potestate fuerit assumpta. Nam cum nulla res ex se hanc significationem habeat, neque illam habere possit pro cuiusque arbitrio, manifestè inferitur à supremo principe, capiteque reipublicæ illam habere debere. At cum supremus princeps non omnibus indifferenter hanc sacrificandi potestatem concesserit, sed aliquibus in particulari, ij tantum sacrificare poterunt, ob quam causam dixit Paul. ad Hebr. 5. Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, & c. indiget enim assumptione, nec quilibet sumit sibi honorem, sed qui vocatur à Deo tanquam Aaron. Præterea sacrificio Deus recognoscitur. Non enim alteri quam Deo sacrificare possumus, teste Augustini. lib. 10. de ciuit. Dei cap. 4. & lib. 8. cap. 27. D. Thom. 2. 2. quæst. 93. ar. 3. & Trident. sess. 22. cap. 3. non enim alius à Deo vero, ut supremus Dominus, & omnium author recognosci potest. Neque his obstat, quod gentes Diis falsis, & deæ moniis immolabant quia illarum immolatio non sacrificium verum sed sacrilegium erat. Neque item obstat, quod sanctis Martyribus, Angelis, & Deiparæ Virgini templa, & altaria consecrarentur, quia non consecrarentur, ut eis sacrificia offeramus, sed ut eorum patrocinia, & orationes inter sacrificandum exposcuerimus. Tandem sacrificio recognosci debet Deus non vt cuiusque, sed ut supremus omnium Dominus vitæ, & mortis author. Ut autem hanc recognitionem res oblata significet, per sui mutationem offertur. Ea enim mutatione testantur sub dominio Dei omnia esse, ipsamque omnia, destruere, &

conseruare posse, ideoque nullum sacrificium fuit in lege naturæ, & veteri absque rei oblatæ mutatione. Nam licet de sacrificio panis, & vini, quod obtulit Melchisedech Genet. 14. nullius mutationis scriptura mentionem fecerit, ac credendum est panem oblatum esse in cibum conuendum, iuxta illud Leuit. 2. 7. 24. & vinum vel effusum esse, vel in libamen alterius rei oblatæ ipsum oblatum esse, ac proinde per mutationem panis, & vini sacrificium contigisse. Dixit *terius, & interius Deum ut supremum Dominum, omniumque autorem esse recognoscendum*, nam si solum exterius recognosceres absque interiori recognitione explicita, vel implicita non verè, sed fictè sacrificares, quia quatenus à te signum illud procedit, non exprimit internam estimationem Deitatis. Rursus sacrificium præter recognitionem supremi Domini, & potestatis alia motiua accessoria habet, scilicet fieri in gratiarum actionem pro beneficiis acceptis, & in aliorum imperatorem, & in expiationem pro peccatis. Quod si præter hæc sacrificium aliquid aliam significationem habeat, ut habuit sacrificium Melchisedech, & Agni paschalis, quod Eucharistiam significauit, accidentalis, & extrinseca est eius significatio, neque ad sacrificij rationem proprie pertinet, alias supradicta non essent sacrificium, si Christus Eucharistiam non institueret, quod non est dicendum, cum facta fuerint in cognitionem supremæ potestatis per legitimum ministrum.

2. Sed inquires qualiter sacrificium ab adoratione, & oblatione distinguatur, cum possis adorare Deum ut supremum Dominum, & autorem omnium, & sub eadem ratione ei aliquid offerre. Non igitur ab hac adoratione, & oblatione sacrificium distinguatur? Respondeo ab adoratione, & oblatione absolute sumptis facile sacrificium distingui. Ab adoratione namque distinguitur, quia adoratio non petit Deo aliquid offerri, cum fieri possit signo quodam transeunte, nostram erga Deum submissionem significare, quale est inclinatio, genuflexio. At sacrificio aliquid Deo offertur. Ab oblatione autem distinguitur, quia oblatio per se non petit superiori fieri. Sed quia contingere potest aliquam oblationem fieri Deo ut supremo Domino, ipsamque ea oblatione ut talem adorari, sicuti contingit in oblatione thuris, quo Deus odore perfunditur, videndum est qualiter ab hac oblatione, & adoratione sacrificium distinguatur? Respondeo expressiori signo, & significatione distingui. Sacrificium namque ex se postulat, ut res oblata aliquo modo mutetur, ut ea mutatione manifestè exprimitur Deum pro nullo suæ voluntatis omnia mutare, conseruare, seu destruere posse. At adoratio, & oblatio hanc mutationem non exposcunt, ideoque non æque exprimitur supremum dominium, & potestatem. Quocirca in oblatione thuris & adoratio, & oblatio, & sacrificium esse potest. Sed sub diuersa ratione, est adoratio quatenus eo signo te Deo ut superiori submittis, & oblatio quatenus Deo in odorem conuersum offertur, qui odor si absque consumptione thuris emitti possit, æque oblationi aptus esset. Est tamen sacrificium, quatenus consumitur, & exhalatur, & ea consumptione, & exhalatione, testatur Deum omnia conseruare & destruere posse, supremamque dominium, & potestatem habere.

3. Ex his subicitur ratio dubitandi, qualiter in consecratione Eucharistiae vera ratio sacrificij inueniri possit? Nam cum Christus Dominus, qui est res oblata in Eucharistia (ut Doctores Catholici testantur) non mutetur, sed in se immutatus persistat, non videtur rationem sacrificij habere posse? Quod

Quod si dicas mutari, quatenus sub speciebus panis, & vini per consecrationem constituitur? Obstat, quia sub speciebus panis & vini constituitur Christus absque sui mutatione substantiali, eo solum quod substantia panis & vini in ipsum conuertantur, quare mutatio non tam est Christi, quam panis, & vini. Si vero dicas mutari Christum non per ipsius destructionem, sed per nouam illius reproductionem, ad rationemque sacrificij sufficiens esse oblatum quolibet modo mutari, siue destitione, siue noua productione, quia qualiter ex iis mutationibus suprema potestas recognosci potest? Obstat: quia incertum est & satis sub opinione positum Christum in hoc sacramento substantialiter reproduci. At omnino est certum in hoc sacramento in sacrificium offerri. Ergo ratio sacrificij ab illa opinione pendere non potest.

4. Pro huius difficultatis solutione primo statuendum est, consecrationem Eucharistiae Missam à sanctis Patribus, & conciliis nuncupari. Nam esto Missa quae vox Latina est, proprie & in rigore significauerit tum dimissionem catechumenorum quam sacerdos, vel diaconus finitis orationibus, & sacra lectione ante oblationem faciebat, tum dimissionem populi Christiani quae peracto sacrificio fit, teste Belarmino 2. lib. 1. de Missa cap. 1. At communi & frequenti usu pro toto sacro usurpatur, sicuti fecit Ambros. lib. 3. epist. 33. & Augustin. serm. 92. de tempore. & specialiter Tridentin. sess. 22. cap. 2. in iis.

5. Secundo in consecratione Eucharistiae verum, & proprium sacrificium offerri docuit Trident. sess. 22. cap. 1. & 2. & can. 1. Alias Ecclesia Catholica nullum sacrificium habere, siquidem nec oues, nec boues in sacrificium offerunt, neque sub hac ratione incensum adolet, sed ut Deum adoret, & excellentiam illius recognoscat.

6. Tertio, in praedicto sacrificio res oblata est Christus sub speciebus panis, & vini. Sic enim Patri aeterno offertur. Tum ab ipso Christo ut principali offerente, tum à sacerdotibus, qui sunt eius ministri, ut late declarat Tridentin. loco allegato. Qua ratione hoc sacrificium est insitae dignitatis. Neque panis, & vinum ad rem oblatam huius sacrificij intrinsece pertinent, alias ea parte non esset sacrificium summe dignitatis, neque idem cum sacrificio, quod Christus Dominus in ara crucis obtulit, cum ibi non fuerit panis, & vinum, neque aliquid loco illorum, quod simul cum Christo Patri aeterno oblatum esset. Restat ergo, ut solus Christus sit, qui Patri aeterno in hoc sacrificio offertur.

7. Ex his rationi dubitandi respondeo Christum Dominum in hoc sacrificio offerri, non prout est in se, sed prout sub speciebus panis, & vini ex vi consecrationis constituitur, quia sub hac ratione ipse substantialiter mutatur, quatenus in ipsum substantia panis, & vini conuertitur, quae mutatio sufficiens est ad veram rationem sacrificij. Sic ex communi sententia tradit Suar. disput. 75. sect. 1. Aegid. de Coninch. quest. 83. artic. 1. dub. 4. Neque mihi probatur sententia Vasq. disput. 220. cap. 3. numer. 26. & disput. 222. cap. 7. & 8. afferentis ad rationem huius sacrificij nullam requiri in re oblata mutationem, sed ex eo quod repraesentet mutationem alibi in se factam sufficienter rationem sacrificij sortiri. Distinguit namque Vasq. duplex sacrificium, aliud absolute, aliud commemoratiuum, ad sacrificium absolute mutationem rei oblatae expostulat, secus ad sacrificium commemoratiuum. Hoc enim quia commemorat sacrificium quod verè mutatum est, tamen ipsi non mutetur, etiam sacrificij rationem habet. Quod si obiciat inde sequi sacrificia antiqua Christi mortem commemorantia veram sacrificij rationem habitura, tamen nullam in re oblata mutationem haberent? respondet ipse Vasq. nullatenus id verum esse, quia ad sacrificium commemoratiuum, quod sine sui mutatione offertur, requiritur (inquit) quod res oblata in eo sacrificio commemoret mutationem non alterius, sed sui ipsius in alio sacrificio factam: cum autem omnia sacrificia antiqua non sui, sed Christi mutationem praefigurabant, ideo ob solam commemorationem rationem sacrificij habere non poterunt. Secus Christus in sacrificio Missae oblatus, qui absque sui mutatione mutationem in Christo factam commemorat. Non inquam mihi probatur haec doctrina. Nam esto sacrificium Eucharistiae commemoratiuum sit sacrificij in cruce oblatae, non ob eam solam rationem sacrificium est, sed quia ibi Christus sub speciebus panis, & vini Patri aeterno offertur, & inuenit immolatur. Praeterea est doctrina nouiter inuenta ad effugendam difficultatem. Neque est vllus alius Doctor, qui eam admittat. Omnes enim ad sacrificium proprie sumptum mutationem rei oblatae requirunt. Praeterea quo Fundamento affirmatur ad sacrificium sufficere, quod res oblata commemoret mutationem sui in alio sacrificio factam, eodem affirmari poterit sufficere, quod alterius sacrificij mutationem commemoret. Hac enim commemoratione Deus auctor vitae, & mortis significari poterit. His positis.

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars IV.

Quaestioni respondeo consecrationem Eucharistiae verum sacrificium esse, quia media Eucharistiae consecratione offertur Deo Patri eius Filius sub speciebus panis, & vini à legitimo ministro in supremam potestatis, & dominij recognitionem. Ergo est verum sacrificium, adest enim legitimus minister qui est sacerdos, res oblata sensibilis, qui est Christus sub speciebus panis & vini, cum sufficiente sui mutatione, ut supremum dominium, & potestas recognosci possit. Etenim sacerdos consciens Eucharistiam ita patri aeterno eius Filium offert sub speciebus panis & vini, ut ea oblatione necessario substantiam panis, & vini destruat, & in corpus, & sanguinem Christi oblati, & mystice mactati conuertat. Ergo offert Christum sub speciebus panis cum sufficiente mutatione ad sacrificium. Nam esto Christus in se non mutetur, sufficit quod quatenus sub speciebus panis constituitur, mutationem, & mysticam mactationem recipiat. Sub qua mutatione, & mystica mactatione aeterno Patri offertur. Ergo offertur cum sufficiente mutatione ad sacrificium, siquidem ea mutatione satis significatur Deum vitam, & mortis auctorem esse.

PUNCTUM II.

An in sola consecratione Eucharistiae sub vna vel duplici specie vera ratio sacrificij sita sit.

1. Proponitur quaestio.
2. In sola consecratione essentia sacrificij consistit, reliqua partes ad ornatum, vel integritatem pertinent.
3. Consumptio ad perfectionem extrinsecam sacrificij pertinet.
4. In consecratione vnius tantum speciei veram rationem sacrificij esse qualiter probetur.
5. Hinc plures inferunt posse Pontificem rationabili causa intercedente dispensare, ut consecratio in vna tantum specie fiat.
6. Verum est ad essentiam sacrificij Eucharistici vniusque speciei consecrationem requiri.
7. Fit satis fundamentis oppositis.
8. Iure diuino statuta est vniusque speciei consecratio.
9. Pontifex dispensare non potest, ut sub vna tantum specie fiat consecratio.
10. Satisfit fundam. n. 5. adductis.
11. Aliud est sacrificium imperfectum facere, aliud imperfectum relinquere. Illud non licet unquam, hoc aliquando.

1. Ex superiori puncto constat Eucharistiae consecrationem verum esse sacrificium. Superest inquirendum, an in sola illa, an etiam in aliis consecrationem comitantibus, vel subsequentiibus ratio sacrificij sita sit.

2. Et omnis variis sententiis affirmandum est cum communi in sola consecratione essentiam sacrificij sitam esse, reliquaque actiones antecedentes, & subsequentes vel ad ornatum, vel ad integritatem sacrificij pertinere. Sic Azor. lib. 10. instit. moral. c. 19. q. 2. Lessius lib. 2. c. 18. dub. 2. num. 16. Suar. de sacrificio missae. disp. 75. sect. 5. conclus. 1. & 2. Aegid. de Coninch. quest. 83. artic. 1. dub. 5. num. 84. & seqq. Vasq. disput. 222. per totum. & tradidit Irenaeus lib. 3. cap. 23. nu. 7. Cyprian. serm. de eana Domini. Chryloto. hom. de prodit. iuda. Gregor. Nyssenus lib. 4. dialogor. cap. 18. & alij relati à Vasq. dicta disp. 222. cap. 5. Prior pars conclusionis scilicet in consecratione essentiam sacrificij sitam esse superiori puncto probata est. Quod vero in sola illa consistat inde probatur, quia ea sufficienter Christi mors repraesentatur, & Patri aeterno eius Filius offertur actu ipso consecrationis, & ex intentione ministri, ergo nulla alia te indiget, ut veram sacrificij rationem habeat. Quod amplius confirmari potest ex probatione secundae partis conclusionis, scilicet reliquas actiones consecrationem antecedentes, & subsequentes nullatenus ad essentiam sacrificij pertinere. Et in primis oblatio verbalis antecedens, & subsequens consecrationem nullatenus sacrificium integrat, sed solum ornatum. Tum quia Christus Dominus ea vltus non fuit nocte cenae, cum hoc sacramentum instituit, & sacrificium confecit. Tum quia ea oblatione Christus, qui est in hoc sacrificio res oblata non mutatur, sed potest saepius supra eandem materiam repeti. Deinde fractio hostiae, & commixtio illius cum sanguine nequaquam sacrificium Eucharisticum integrat, siquidem ea caeremonia non legitimum Christum vltum fuisse, neque ab eo esse institutum. Alias si nulla esset fractio, nec vllam partem hostiae sacerdos in calicem mitteret, sacrificium perfectum non faceret contra D. Thom. ab omnibus ferè receptum quest. 83. art. 6. ad 6. Communio vero quae laicis inter sacrificandum conceditur, neque sacrificium integrum est, alias omnes laici essent sacerdotes, neque est pars sacrificij, alias extra sacrificium Missae concedi non possit, ne sacrificium imperfectum esset. Solum de sumptione Eucharistiae facta à sacerdote tempore sacrificij restat probandum, non esse sacrificio essentialem.

H 2 Primò